

Vzdělávání v době digitalizace

Poziční dokument skupiny ELS

Obsah:

1. Úvod

2. Výzvy

3. Poučení z krize COVID-19

4. Evropské nástroje

5. Shrnutí návrhů

1. Úvod

Skupina ELS vnímá **vzdělávání** jako investici do naší společné budoucnosti, hlavní nástroj pro rozvoj a seberealizaci každého jednotlivce a nástroj k uvolnění potenciálu každého člověka: kvalitní vzdělávání podporuje kreativitu a inovativnost a pěstuje schopnosti zaměřené na budoucnost. Vzdělávání pozitivně ovlivňuje sociální soudržnost jakožto předpoklad hospodářského růstu, tvorby pracovních míst a **zaměstnanosti**. Vzdělání občané jsou základním pilířem našich demokratických společností. Vzdělávání posiluje naši evropskou identitu a pomáhá zachovávat společně **sdílené hodnoty**. Díky němu se lidé mohou ve světě lépe orientovat. Vzdělání občanům umožňuje rozvíjet názory, racionalizovat, svobodně a kriticky myslet a využívat svých schopností a kompetencí; umožňuje evropským občanům utvářet naši společnou budoucnost.

Skupina ELS je zastáncem **subsidiarity** ve vzdělávání. Obsah výuky a organizace systémů vzdělávání¹ jsou v kompetenci jednotlivých států, a tak to musí zůstat. Nové výzvy však vyžadují mobilizaci evropských nástrojů a podpůrných politik v rámci **Evropského prostoru vzdělávání**. EU proto musí splnit své priority, monitorovat dosažené výsledky (evropský semestr) a pomáhat členským státům. Kromě toho by si EU měla vážit své oceňované metody, která spočívá v monitorování pokroku, výměně osvědčených postupů a využívání programů, které musí být i nadále hlavními nástroji prosazování cílů EU, a měla by tuto metodu rozvíjet. **Investice** na úrovni jednotlivých států i na úrovni EU musejí vytvářet **inkluzivní vzdělávací prostředí**, ve kterém je každé dítě schopno dosáhnout svého maximálního potenciálu a začlenit se do společnosti.

¹ Článek 165 Smlouvy o fungování Evropské unie

35 2. Výzvy

36 **Digitální transformace** našich společností, rychlý rozvoj nových technologií a vědecký pokrok
 37 v oblasti umělé inteligence (UI) a robotiky – to vše poskytuje nespočet příležitostí téměř ve
 38 všech aspektech našeho života. Digitální transformace ovlivňuje oblast vzdělávání, která stojí
 39 před nejzásadnější změnou od zavedení povinné školní docházky. Podle některých odhadů
 40 bude 65 % dětí, které dnes jdou do první třídy, nakonec pracovat v nových typech zaměstnání,
 41 které zatím neexistují². Potenciál digitálních technologií ve vzdělávání nebyl dosud plně využit
 42 k zajištění kvalitního vzdělávání dostupného pro všechny. **V popředí našeho úsilí musí být**
 43 **etický rozměr digitalizace a UI**. Programy a projekty EU by proto měly zajistit etický přístup
 44 k UI zaměřený na člověka. Digitální technologie je třeba vnímat jako nástroj zajišťující kvalitní
 45 vzdělávání a odbornou přípravu. V budoucnu bude větší potřeba digitálních dovedností
 46 (programování, logistika a robotika), která se bude týkat nejen IT oborů, ale dotkne se osnov
 47 jako celku. Je třeba vyvinout větší úsilí, aby se zabránilo jakýmkoli formám předpojatosti nebo
 48 diskriminace v oblasti digitálních algoritmů a nástrojů IT využívaných pro vzdělávací účely.

49 Digitální nástroje sice mohou pomoci procesu učení, musí však i nadále pouze doplňovat
 50 fyzickou přítomnost pedagogů a jejich odborné znalosti a úsudek. Digitální technologie
 51 rozhodně nemohou nahradit roli učitele, protože lidská interakce a dovednosti pedagogů jsou
 52 zásadní pro zdokonalení kritického myšlení žáků a studentů i jejich analytického uvažování
 53 založeného na důkazech; tyto dovednosti mají pro kvalitní vzdělávání zásadní význam. Fyzická
 54 přítomnost žáků a studentů rovněž umožňuje vzájemnou interakci a spolupráci, která je
 55 nezbytná pro stimulaci procesu učení.

56 Evropská unie a členské státy musí pečlivě sledovat budoucí **vývoj na trhu práce**. Je třeba plně
 57 prozkoumat dopad nových technologií, robotiky a **UI** na zaměstnanost. Podle některých
 58 odhadů jsou miliony pracovních míst v EU obzvláště ohroženy zánikem, zatímco trh práce
 59 bude stále více upřednostňovat zaměření na obory **STEM** (přírodní vědy, technologie,
 60 inženýrství a matematika). Musíme zvážit, jak se jednotlivci v nadcházejících desetiletích
 61 přizpůsobí neustále se měnícímu světu a jak se v něm budou pohybovat. V odvětvích
 62 vzdělávání a odborné přípravy je nutné vyvinout praktická řešení v oblasti poradenství pro
 63 volbu povolání, odrazování od předčasného ukončování studia, on-line vzdělávání dospělých
 64 a rekvalifikace. **Vzdělávání dospělých** nelze omezit na pouhou výuku nových dovedností za
 65 účelem přizpůsobení se změnám na trhu práce. Vzdělávání dospělých rovněž poskytuje
 66 sociální síť a předchází sociální izolaci. Digitální technologie mohou nabídnout nové metody
 67 a příležitosti také pro vzdělávání dospělých a starších osob, nejsou však náhradou běžných
 68 metod vzdělávání, pouze je doplňují.

69
 70 Je třeba věnovat větší pozornost **odbornému vzdělávání a přípravě** (OVP) a formám duálního
 71 vzdělávání, aby byly zohledněny požadavky trhu práce. Potřebujeme vysoce kvalifikované
 72 odborníky, kteří budou vyškoleni a vybaveni digitálními dovednostmi a inovativním
 73 a podnikatelským myšlením.

74 Skupina ELS uznává význam **celoživotního učení**. Vzdělávání a odborná příprava zaměřené na
 75 budoucnost pomohou Evropské unii a jejím členským státům lépe se vypořádat

² <https://reports.weforum.org/future-of-jobs-2016/chapter-1-the-future-of-jobs-and-skills/>

76 s nezaměstnaností v důsledku praktického využití robotiky a UI a pomohou také při změnách
77 v profesní dráze.

78 Další výzvy vyžadují další úpravy vzdělávacího obsahu a systémů vzdělávání. **Bezpečnost**
79 a migrace, problémy v oblasti **životního prostředí** (změna klimatu), **radikalizace**, vzestup
80 extrémních politických hnutí a **dezinformační** kampaně patří mezi nejdůležitější oblasti, na
81 které musí vzdělávání reagovat jakožto klíčová součást dlouhodobých řešení. Zvláštní úloha
82 v tomto ohledu náleží výuce v oblasti společenských a humanitních věd, která by měla být
83 založena na důkazech a údajích a na akademické nezávislosti. EU by měla pomáhat členským
84 státům rozvíjet vzdělávání v oblasti životního prostředí a mediální a finanční gramotnost, aby
85 umožnila všem občanům činit dobrá rozhodnutí.

86 Skupina ELS konstatuje, že **demografické výzvy** představují jednu z klíčových otázek, jimiž se
87 Evropská unie bude muset v nadcházejících desetiletích zabývat. V tomto ohledu hrají
88 důležitou roli systémy vzdělávání jednotlivých států. Evropská unie by měla pomáhat
89 členským státům a povzbuzovat je při prosazování vzdělávacích politik zaměřených na rodinu,
90 které usilují o dosažení rovnováhy mezi rodinným životem a prací.

91 3. Poučení z krize COVID-19

92 Zdravotní krize, kterou zažíváme, dramaticky otřásla odvětvím vzdělávání. Vytvořila mnohé
93 výzvy pro učitele, studenty, rodiče a vedení institucí na všech úrovních vzdělávání a odborné
94 přípravy. Více než kdy dříve musí nyní EU jednat rychle a s přesvědčením. Evropská komise
95 zveřejnila aktualizovaný plán digitálního vzdělávání. Musíme se poučit z krize a využít tento
96 aktualizovaný plán a také musíme občanům objasnit, že EU je schopna rychle reagovat na
97 nově vznikající výzvy.

98 Stávající **nedostatky a nedostatečná transformace** digitálního vzdělávání byly plně odhaleny
99 během omezení volného pohybu osob z důvodu koronaviru, které donutilo miliony dětí, žáků
100 a studentů zůstat doma. Rodiny s dětmi ve školním věku byly nuceny přizpůsobit se nové
101 realitě domácího vzdělávání. Mělo to zásadní dopad na systémy vzdělávání, studenty, rodiny,
102 učitele i školy. Skupina ELS si je vědoma obrovského úsilí rodin v celé EU s cílem držet krok se
103 školními osnovami a pomoci svým dětem učit se doma. Školy a učitelé – v mnoha případech
104 bez řádné přípravy – byli nuceni přizpůsobit se distančnímu vzdělávání a spojit se s dětmi
105 pomocí e-mailů, on-line videohovorů a dalších prostředků, aby jim během omezení volného
106 pohybu osob poskytli odpovídající možnosti výuky. Byla to také značná výzva pro děti se
107 zdravotním postižením, které jsou při interakci prostřednictvím digitálních médií ve větší
108 nevýhodě. Vlády, veřejnoprávní televize, sociální partneři, poskytovatelé vzdělávání
109 a odborné přípravy, nevládní organizace a jednotlivci dokázali neuvěřitelně rychle zřídit
110 virtuální učebny a platformy pro spolupráci. Omezení volného pohybu osob z důvodu
111 koronaviru tak vedlo k urychlení zavedení distančního vzdělávání a k ad hoc digitalizaci
112 vzdělávání. Během tohoto procesu se objevilo mnoho nedostatků. Ad hoc digitalizaci je třeba
113 považovat za dočasné opatření pro vzdělávání na dálku. Abychom byli připraveni na
114 budoucnost, musíme si z toho vzít ponaučení a vyvinout spolehlivou metodiku a podporu pro
115 systematické distanční vzdělávání a zároveň začít s přípravou učitelů a navrhováním opatření,
116 která zaručí dostupnost pro všechny děti, včetně dětí se zdravotním postižením. Omezení

117 volného pohybu osob z důvodu koronaviru ještě více zdůraznilo problémy dosud nedosažené
118 digitalizace vzdělávání a problémy v přístupu k digitálním technologiím a zdrojům ze strany
119 jak škol, tak rodin. Ukázalo rozdíly mezi členskými státy i uvnitř nich a vyzdvihlo země, které
120 již investovaly do digitálně dostupných výukových materiálů, **odborné přípravy učitelů**
121 **a digitální gramotnosti**. Koronavirová krize dále znovu vynesla na povrch problém nerovností
122 ve společnostech a ukázalo se, že děti pocházející ze znevýhodněného prostředí nebo ze
123 sociálně vyloučených komunit, jako jsou marginalizované romské komunity z venkovských,
124 odlehlých i vysoce urbanizovaných oblastí, měly během krize omezený nebo žádný přístup
125 k on-line vzdělávání. Musíme proto zajistit, aby se připojení dostalo do všech koutů EU,
126 a zejména do odlehlých a venkovských oblastí.

127 Je nutné poskytnout školám (učitelům a studentům) nejen technickou podporu a připojení
128 k internetu, ale také nezbytnou podporu, co se týče bezpečného a spolehlivého softwaru,
129 materiálů pro elektronické učení a platform ke sdílení osvědčených postupů, aby byly
130 schopné pokračovat v distančním vzdělávání. Až bude pandemie za námi, musíme se z této
131 zkušenosti poučit a přizpůsobit školní výuku v celé EU 21. století a využívat nástroje, které
132 jsme zavedli pro distanční vzdělávání, také v běžné školní výuce.

133 Skupina ELS považuje poskytování vysoce kvalitního a inkluzivního vzdělávání pro všechny děti
134 v Evropě za svůj důležitý cíl. Digitální gramotnost se stala zásadním faktorem vzdělávání.
135 Zahrnuje to tedy zajištění rovného přístupu k digitálnímu vzdělávání, tj. všechny děti by měly
136 mít možnost získat digitální znalosti, dovednosti a kompetence, které budou klíčové pro jejich
137 blahobyt a seberealizaci v životě v budoucnu. **Žádné dítě by nemělo být opomenuto**. Každý
138 musí dostat příležitost k osobnímu rozvoji a šanci získat kvalitní vzdělání, aby mohl sledovat
139 své životní i profesní cíle. Je nepřijatelné, že některé děti se nemohou účastnit digitálního
140 vzdělávání ve stejné míře jako jiné, jednoduše proto, že si jejich rodiče nemohou dovolit
141 potřebné nástroje. Předcházení sociálnímu vyloučení, jež přispívá k digitálnímu vyloučení,
142 začíná plným uznáním skutečnosti, že mnoho sociálně znevýhodněných dětí, včetně dětí se
143 zdravotním postižením, nemá doma stejné možnosti učení jako jejich vrstevníci. Digitální
144 vzdělávání by se však nemělo omezovat na zajištění přístupu k internetu a digitálním
145 zařízením. Těmto dětem by měla být k dispozici další aktivní opatření a podpůrné a dostupné
146 doučování, aby se vymanily z tohoto neustále se opakujícího cyklu. V tomto procesu je
147 zapotřebí většího zapojení samotných dětí a jejich rodičů, a to i v souvislosti s digitální
148 ochranou, zejména v případech, kdy rodiče vědí o internetu jen málo, nebo o něm nevědí
149 vůbec nic. Zvláštní pozornost by měla být věnována také dětem se speciálními vzdělávacími
150 potřebami, které mají problémy s učením nebo zdravotní postižení, a kvůli tomu je pro ně
151 učení obtížnější než pro většinu dětí v jejich věku. Tato zásada začleňování by měla být
152 přítomna vždy, a zejména v krizových situacích, jako je pandemie COVID-19.

153 Pro úspěch každé reformy vzdělávání mají zásadní význam **učitelé**. Musí být podporováni při
154 rozvoji svých digitálních dovedností a kompetencí a musí jim v této oblasti být poskytnuta
155 odborná příprava. V této souvislosti může být nápomocný program Digitální Evropa. Za tímto
156 účelem se potřebujeme inspirovat dobrými příklady v některých zemích³. Evropská komise by

³ V Dánsku a ve Francii je využívání informačních technologií ve vzdělávání povinnou součástí odborné přípravy učitelů. Země jako Dánsko, Estonsko a Finsko také mohou již nyní budovat na své stávající vyvinutosti digitálního vzdělávání.

157 měla společně s členskými státy finančně podporovat kurzy odborné přípravy pro učitele,
158 které jsou navrženy tak, aby je připravily na provádění výukových činností s využitím nových
159 platforem. Příští generace učitelů musí být vybavena digitálními dovednostmi
160 a kompetencemi, aby mohla připravit děti na budoucnost a zároveň využívat potenciál
161 digitálních výukových metod. Zaměření na vzdělávání příštích generací by mělo začít u učitelů.

162 Poskytování přístupu k digitálnímu vzdělávání od raného věku a seznámení dětí
163 s technologiemi zlepší jejich schopnosti a rozšíří jejich znalosti, pokud jde o bezpečné
164 používání internetu. Děti se musí naučit, jak se vyhnout obsahu, který není vhodný pro jejich
165 věk, a jak správně reagovat, pokud se s takovým obsahem setkají. V této misi hrají klíčovou
166 roli rodiče, učitelé, vychovatelé a další pedagogičtí pracovníci. Je také důležité si uvědomit, že
167 jakýkoli vývoj v oblasti digitálního vzdělávání musí jít ruku v ruce se spolehlivým rámcem pro
168 **ochranu údajů**. Skupina ELS si je vědoma skutečnosti, že školní prostředí je obzvláště citlivé,
169 pokud jde o ochranu osobních údajů. Musíme věnovat zvláštní pozornost citlivým a důvěrným
170 údajům. Členské státy a školy by měly zaručit, aby všichni, včetně dětí a jejich rodičů, rozuměli
171 tomu, z jakého důvodu a jakým způsobem jsou údaje shromažďovány a jaká rizika mohou
172 z jejich používání vyplývat. Školám proto musí být poskytována nejen technická podpora
173 a vysokorychlostní připojení k internetu, ale také bezpečný a spolehlivý software, kvalitní
174 materiály pro elektronické učení a platformy ke sdílení osvědčených postupů.

175

176 4. Evropské nástroje

177 Evropská unie má soubor nástrojů podporujících rozvoj formálního a neformálního vzdělávání
178 i investice do vzdělávací infrastruktury. Aby bylo možné dosáhnout požadovaného dopadu, je
179 nutné, aby mezi těmito různými nástroji existovala synergie. **Evropské strukturální
180 a investiční fondy (fondy ESI)** a další nástroje mohou poskytovat zdroje pro investice do
181 vzdělávací infrastruktury a přispívat k prohlubování dovedností a ke změnám kvalifikace
182 (ESF).

183 Program **Horizont Evropa** je klíčovým prvkem pro posílení výzkumných kapacit univerzit, který
184 má za cíl transformovat vysoké školy v instituce poskytující vysoce kvalitní terciární
185 vzdělávání. Program Horizont Evropa musí stavět na šíření excelence, ale také na rozšiřování
186 účasti, což zase posílí celý Evropský výzkumný prostor. Tohoto lze dosáhnout zejména
187 umožněním synergií mezi programem Horizont Evropa a fondy ESI.

188 **Nástroj pro propojení Evropy** lze využít k financování **digitálního vybavení pro školy v EU**
189 potřebného k on-line vzdělávání (notebooky, tablety) a k zajištění dobrého internetového
190 připojení pro školy, zejména ve vyloučených, odlehlých nebo venkovských oblastech. Digitální
191 vybavení pro školy a učitele je zásadním prvkem, pokud jde o poskytování vzdělávání žákům
192 a studentům v digitální podobě. Evropská unie by měla poskytovat finanční podporu – také
193 prostřednictvím svých fondů soudržnosti – na rozvoj on-line knihoven, které by uchovávaly
194 natočené lekce, a další materiály, které by ještě více zlepšily digitální a distanční vzdělávání.

195 Skupina ELS dále navrhuje mobilizovat fondy na podporu oživení, které jsou uzpůsobeny pro
196 konvergenci a soudržnost, s cílem posílit digitální infrastrukturu škol v EU a naplnit potřeby

197 škol a žáků. Tím by EU pomáhala členským státům a regionům účinně a viditelně na základě
198 jejich požadavků. Poskytnutí moderního vybavení učitelům by zase snížilo jejich
199 administrativní zátěž a uvolnilo prostor pro věnování se studentům.

200 **Erasmus+** je jedním z nejoblíbenějších programů EU, protože posiluje smysl pro evropskou
201 identitu, zvyšuje uplatnitelnost na trhu práce a podporuje osobní a profesní rozvoj mladých
202 i starších Evropanů. Mladí lidé, kteří vyrostli ve sjednocené Evropě, by měli mít pro Evropu co
203 největší zápal. Téměř všichni, kdo se zúčastnili programu Erasmus, se shodnou na tom, že je
204 tato zkušenost povzbudila k větší otevřenosti novým názorům a k tomu, aby si byli jistější
205 svými nově nabytými dovednostmi.

206 Skupina ELS stojí za programem Erasmus+ jakožto známým stěžejním programem a důležitým
207 nástrojem EU pro ovlivňování vzdělávacích politik a našich investic do budoucích generací.
208 Digitalizace musí být zásadní součástí tohoto programu, zejména v době omezené mobility,
209 která plyne například z nezbytných opatření v boji proti koronavirové epidemii. Skupina ELS
210 podporuje další rozvoj myšlenky **smíšeného učení**, při kterém je fyzická mobilita doplněna
211 virtuálními setkáními a virtuálním učením. Skupina ELS opakuje svou výzvu k navýšení
212 **rozpočtu programu Erasmus+** za účelem rozšíření cílové skupiny příjemců a účastníků,
213 zejména o ty, kdo pocházejí ze znevýhodněného prostředí. Skupina ELS chce, aby program
214 Erasmus+ byl co nejúčinnější a co **nejinkluzivnější**. S ohledem na složitá rozpočtová
215 rozhodnutí upřednostňuje skupina ELS hlavní činnosti programu Erasmus+.

216 **Evropský sbor solidarity** je nový program a úspěšný nástupce Evropské dobrovolné služby.
217 Skupina ELS podporuje hodnotu dobrovolnictví a jeho význam pro společnost a rozvoj
218 jednotlivců. **Dobrovolnictví** je důležitým zdrojem neformálního vzdělávání a mělo by být jako
219 takové uznáváno. Skupina ELS podporuje dobrovolnickou složku Evropského sboru solidarity
220 jako nejceněnější. Je třeba ji upřednostnit v případě obtížných rozpočtových rozhodnutí.

221 Podobně jako rámec digitálních kompetencí by EU měla vyvinout **společný rámec pro výuku**
222 **a získávání vědomostí o EU** na úrovni (nižšího i vyššího) sekundárního vzdělávání. Nedávno
223 uvedená *Cena Jana Amose Komenského za vysoce kvalitní výuku o Evropské unii* (iniciativa
224 skupiny ELS) je pilotním projektem, který připravuje cestu pro výše uvedené cíle. Při jednáních
225 o příštím sedmiletém programu Erasmus+ se skupina ELS snaží rozšířit akce programu Jean
226 Monnet z oblasti vysokoškolského vzdělávání na všechny úrovně vzdělávání a odborné
227 přípravy.

228 Evropská unie jako celek a členské státy musí zvýšit své ambice plnit priority v oblasti
229 vzdělávání. S novým **akčním plánem digitálního vzdělávání** pracuje Evropská komise na
230 zlepšování systémů a struktur digitálního vzdělávání v Evropě. Nový akční plán jako součást
231 budoucího Evropského prostoru vzdělávání nyní rozšiřuje svůj rozsah činnosti a stanoví
232 konkrétní cíle pro řešení propastí, které stále přetrvávají například v oblasti digitálních
233 dovedností; podpora kvalitního vzdělávání v oblasti počítačů a informačních technologií;
234 podpora lepšího připojení k internetu ve školách; obsah a nástroje on-line vzdělávání
235 a digitální gramotnost škol a vysokoškolských institucí. Nový akční plán digitálního vzdělávání
236 se nezabývá pouze strukturami formálního vzdělávání, ale do jeho rozsahu je zahrnuto

237 i neformální vzdělávání. Právě v oblasti digitálního vzdělávání je aspekt dalšího vzdělávání
238 v kontextu celoživotního učení tak důležitý.

239 Proces dosažení digitálního vzdělávání by měl být urychlen dalším zdokonalováním stávajících
240 platform on-line vzdělávání⁴. Měly by se zaměřit na on-line vzdělávání a poskytovat učitelům
241 osvědčené postupy. Tyto platformy se musí stát užitečným nástrojem pro pedagogy
242 v systémech formálního vzdělávání a posunout učitele i žáky blíže k digitalizovanějšímu
243 vzdělávání, které je schopné držet krok s neustále se měnícími požadavky trhu práce, sociálně
244 tržního hospodářství a celoživotního učení a s potřebami nových generací.

245 Skupina ELS podporuje **elektronickou platformu pro vzdělávání dospělých v Evropě (EPALE)**,
246 mnohojazyčnou komunitu s otevřeným členstvím, která sdružuje odborníky v oboru
247 vzdělávání dospělých, včetně pedagogů a školitelů dospělých a pomocných a podpůrných
248 pracovníků a je financována z programu Erasmus+. Její úlohou je udržovat komunitu v oblasti
249 vzdělávání dospělých ve spojení. Její strategií je pomáhat odborníkům v oboru vzdělávání
250 dospělých sdílet zkušenosti a odborné znalosti. Programy, jako je EPALE, by však měly být lépe
251 propagovány, aby se dostaly ke svému publiku, které má v mnoha případech omezené
252 digitální znalosti a nástroje.

253

254 **5. Shrnutí – skupina ELS navrhuje:**

255 **1. Nadále podporovat vzdělávání jakožto investici do naší budoucnosti. Usilovat o kvalitu**
256 **a rovnost ve vzdělávání a odborné přípravě a považovat tyto znaky za podmínku sociálního**
257 **začleňování, vysoké míry zaměstnanosti a hospodářského růstu;**

258 **2. Respektovat subsidiaritu ve vzdělávání, ale hledat nové nástroje na úrovni EU, které by**
259 **podporovaly členské státy při posilování jejich systémů vzdělávání;**

260 **3. Využívat balíček ozdravných opatření k investování do digitálního vybavení pro školy**
261 **a žáky v EU, zejména ve vyloučených oblastech – žádné dítě by nemělo být opomenuto!**

262 **4. Podporovat program ERASMUS+ a jeho rozpočet, aby byl účinnější a inkluzivnější –**
263 **příležitost pro každého studenta a učitele!**

264 **5. Podporovat dobrovolnictví jakožto klíčovou činnost Evropského sboru solidarity;**

265 **6. Vybídnout Evropskou komisi, aby navrhla akční plán digitálního vzdělávání jako**
266 **systémový nástroj pro další rozvoj a vzdělávání na úrovni EU i na úrovni jednotlivých států;**

267 **7. Podporovat vývoj společných norem v oblasti digitálního vzdělávání v celé EU;**

268 **8. Podporovat platformu EPALE a portál School Education Gateway;**

⁴Například portál School Education Gateway, on-line platforma pro učitele, vedoucí pracovníky škol, výzkumné pracovníky, vyučující na pedagogických školách, tvůrce politik a další odborníky pracující ve školním vzdělávání <https://www.schooleducationgateway.eu/cz/pub/index.htm>

- 269 **9. Podporovat duální vzdělávání v rámci OVP, celoživotní učení a vzdělávání dospělých**
270 **s cílem lépe se přizpůsobit vývoji na trhu práce a předcházet sociální izolaci;**
- 271 **10. Vytvořit referenční rámec pro získávání vědomostí o EU (úroveň sekundárního**
272 **vzdělávání) na úrovni EU;**
- 273 **11. Poučit se z krize COVID-19 a uplatňovat osvědčené postupy některých zemí, pokud jde**
274 **o využívání digitálních nástrojů pro vzdělávání.**